

נר שמואל

לע"נ ר' שמואל ב"ר יצחק זצ"ל

יום ראשון י"א באייר תשע"ד

בס"ד

שו"ת סיכום הדף היומי

מייל: n101@okmail.co.il פקס: 03-5709307 ניתן לקבל כל יום לתיבת מייל או לפקס.

ראש השנה - ג'

1. "וישמע הכנעני" שמע שמת אהרון ונסתלקו ענני הכבוד, וכסבור ניתנה רשות להלחם בישראל, אילו שמות נוספים היו לו? סיחון - שדומה לסייח במדבר. כנען - ע"ש מלכותו. ושמע ערוד. [וי"א שערוד הוא כינוי שדומה לערוד במדבר וסיחון שמו].
2. "ויראו כל העדה כי גווע אהרן" וקשה, שהרי "כי" משמש בד' לשונות: אם, שמא, אלא, שהרי. ואף אחד מהם לא מתיישב בפשט. צריך לקרות "ויראו" שנתגלו העדה כיון שנסתלקו אז העננים.
3. על אלו חודשים נוספים, מוכיחה הגמ' שלא מונים מהם את יציאת מצרים? אין לומר אייר - מפני שהקמת המשכן בניסן בשנה השנית. וכשנעלה הענן באייר עדין כתוב שנה שנית. אין לומר סיון - מפני שכתוב "בחודש השלישי [סיון] לצאת בני ישראל" ולא נקרא עדין שנה שנית. ועדיין קשה שנאמר מחודש תמוז או אב או אדר. אלא שלר' אלעזר לומדים ר"ה למלכים מהפסוק "ויחל שלמה לבנות בחודש השני [אייר] בשני בשנת ארבע למלכותו". הכפילות "בשני" לומר שהוא גם חודש שני למנין המלכות. ואין בא לומר 'שני בחודש' שא"כ צריך לכתוב במפורש "בחודש" ואין לומר שני בשבוע א. שלא מזכיר כך בשום מקום. ב. מקישים מהשני הראשון שהכוונה לחודש. הגמ' מביאה ברייתא כר' יוחנן שחוזרת על כל המקורות דלעיל.
4. מנין שלמלכי אומות העולם מונים מתשרי? "דברי נחמיה בן חכליה ויהי בחודש כסלו שנת עשרים וכו'" ובמעשה שהיה אח"כ נכתב "ויהי בחודש ניסן שנת עשרים לארתחשסתא וכו'" משמע שר"ה אינו בניסן. [והעשרים של הפסוק הראשון ג"כ לארתחשסתא שמקישים מהפסוק השני] וההוכחה שמעשה כסלו קודם: דתניא דברים שאמר חנני לנחמיה בכסלו שהם: 'הנשאים בשבי ברעה גדולה וחומת ירושלים מפורצת' אמר נחמיה למלך בניסן: 'מדוע לא ירעו פני אשר העיר חרבה' והמלך נתן לו רשות וזמן ללכת לבנותה.
5. בחגי א' ט"ו: בשנת שתיים לדריוש [החלו לבנות] ובפסוק שאחריו בשביעי וכו' היה דבר ה' ואם מונים מתשרי היה צ"ל בשנת שלוש? ר' אבהו: כורש מלך כשר ומנו במלכי ישראל. והקשה רב יוסף מהפסוקים - השלמת הבנין היתה באדר בשנה השישית, וכעבור שנה עלה עזרא. וכתוב שהגיע בחודש החמישי [אב] בשנה השביעית למלך, ואם מנו לכורש מניסן צ"ל שנה שמינית. [אמנם - אכן כורש ודריוש זה אותו אחד. ובזה אין קושיא] ותיירץ ר' יצחק: קודם שהחמיץ מנו מניסן, לאחר שהחמיץ מנו מתשרי.